

Lausunnot hallituksen esityksiin TYKE-laista ja yleistuesta

Työllisyyslautakunta 12.06.2025 § 50

475/03.01.02/2025

Valmistelija

Työllisyysaluejohtaja Luukkanen Ville

Valtioneuvosto on pyytänyt työllisyysalueelta lausunnot luonnoksiin hallituksen esityksiksi 1) työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta (VN/9365/2025) ja; 2) yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi (VN/10556/2024). Esitykset kuuluvat suurempiin kokonaisuuksiin ja täydentävät toisiaan. Työttömyysturvalakia muutetaan osana julkisten työnvälityspalvelujen kehittämistä (TYKE). Yleistuki on osa sosiaaliturvan kokonaisuudistusta, jolla pyritään etuushallinnon tehostamiseen.

Esitykset kiristävät työhaun kriteerejä ja työttömyysturvan vastikkeellisuutta. TYKE-esityksellä työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn arviointia ja seuraamuskäytäntöjä (nk. sanktiointi) yksinkertaistetaan. Uudessa mallissa työnhakuvelvoitteiden ensimmäisestä laiminlyönnistä seuraa 7 päivän korvaukseton määräaika (nk. karenssi) välittömästi ilman muistutusta ja toisesta laiminlyönnistä 6 viikon työssäolovelvoite.

Yleistuella nykyinen peruspäiväraha ja työmarkkinatuki yhdistetään uudeksi työttömyysetuudeksi, jota maksetaan kaikille muille työnhakijoille kuin työssäoloehdon täyttäneille työttömyyskassojen jäsenille. Yleistuen ehtoihin on sisällytetty uusi aktivointijakso yli 8 kuukautta työttömänä olleille alle 25-vuotiaille ja yli 1,5 vuotta työttömänä olleille yli 25-vuotiaille. Aktivointijakso merkitsee säädetysti kasvokkain toteutettavia työnhakukeskusteluja työvoimaviranomaisen kanssa.

Esityksillä pyritään edelleen tehostamaan julkista työnvälitystä tavoitteena mahdollisimman lyhyet työttömyysjaksot ja kaikkien työllistyminen avoimille markkinoille. Korkean työttömyyden ja erityisesti nopeasti lisääntyvän pitkäaikaistyöttömyyden oloissa toivottujen vaikutusten synnyttäminen pelkästään työhaun ehtoja kiristämällä on epätodennäköistä. Heikko työmarkkinatilanne yhdistyneenä kiristyneeseen työttömyysturvaan heikentää edelleen valmiiksi heikoimmassa asemassa olevien työnhakijoidien asemaa.

Työllisyysalueen lausunnoissa tuodaan tämä esille ja korostetaan, että merkittävästi heikentynyt työllisyystilanne edellyttää valtakunnallisen

työllisyyspolitiikan uudelleen arviointia ja lisäpanostuksia erityisesti pitkäaistyöttömyyden ehkäisyyn.

Esittelijä	Työllisyysaluejohtaja Luukkanen Ville
Päätösesitys	Hyväksytään liitteiden mukaisesti työllisalueen lausunnot hallituksen esityksiin.
Päätös	Hyväksytään esitys.